Súd:	Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka:	3C/53/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6213202072
Dátum vydania rozhodnutia:	07. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Marta Kamenská
ECLI:	ECLI:SK:OSVK:2017:6213202072.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudkyňou JUDr. Martou Kamenskou v spore žalobcov F. L. B., I.. XX. XX. XXXX, Z. B. B., I.. XX. XX. XXXX F. H. W. B., I.. XX. XX. XXXX, O. Z. Z.. I. XX, XXX XX O. N., zastúpeným JUDr. Jozefom Veselým, advokátom so sídlom Mierová 1, 990 01 Veľký Krtíš, proti žalovaným I/. X. L., I.. XX. XX. XXXX, Z. Z. XXX/X, XXX XX O. N., zastúpenému JUDr. Vladimírom Zvarom, advokátom so sídlom SNP 1/A, 990 01 Veľký Krtíš a II/ Falck Záchranná, a. s., so sídlom Bačíkova 7, 040 04 Košice, IČO: 35900130, zastúpeného AKMN, s. r. o., so sídlom Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 36864463, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

I. Súd žalobu proti žalovanému I/ z a m i e t a.

II. Žalovaný II/ je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi A/ sumu 15.000,- Eur, žalobcovi B/ sumu 15.000,- Eur a žalobcovi C/ sumu 15.000,- Eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Vo zvyšku súd žalobu žalobcu A/ z a m i e t a .

IV. Žalovanému I/ sa p r i z n á v a proti žalobcom A/, B/, C/ nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

V. Žalobcom A/, B/, C/ sa p r i z n á v a proti žalovanému II/ nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Podanou žalobou sa žalobcovia domáhali, aby súd uložil žalovaným I/ a II/ povinnosť, spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi A/ sumu 20.000,- Eur, žalobcom B/ a C/ každému sumu 15.000,- Eur, všetko z titulu náhrady nemajetkovej ujmy. V žalobe uviedli, že dňa 28. 04. 2011 v čase o 08.30 h na komunikácii medzi obcou Riečky a Ústavom špeciálneho zdravotníctva vo vojenskom výcvikovom priestore Lešť, v časti Kobola, okres Zvolen, žalovaný I/ ako vodič sanitného motorového vozidla zn. E. P., bielej farby, ev. č. N. žalovaného II, spôsobil dopravnú nehodu tak, že pri prechádzaní pravotočivou zákrutou nesprávnou technikou jazdy prešiel s vozidlom na ľavý okraj vozovky, kde dostal šmyk, v šmyku prešiel späť na pravú časť vozovky v smere svojej jazdy a potom zišiel mimo vozovku vpravo, kde narazil do priekopy a následne došlo k niekoľkonásobnému prevráteniu vozidla cez strechu, pričom pri dopravnej nehode došlo k ťažkým poraneniam spolujazdkyne - záchranárky W. B., ktorá bola letecky prevezená do F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici, kde na následky utrpených zranení dňa 28. 04. 2011 v čase o 10.55 h zomrela. Taktiež pri dopravnej nehode došlo k ťažkým poraneniam prepravovanej osoby - V. M., ktorý bol záchrankou prevezený do nemocnice Veľký Krtíš, kde na následky utrpených zranení dňa 28. 04. 2011 v čase o 13.00 h zomrel. Žalovaný I/ ako vodič sanitného vozidla porušil dôležitú povinnosť uloženú v ustanovení § 4 ods. 1 písm. c/ a § 9 ods. 1 Zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/, b/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 139 písm. e/, f/ Trestného zákona a

za tento skutok bol právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 10. 04. 2014 sp. zn. 5T/2/2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. 09. 2014 sp. zn. 2To/86/2014. Tvrdili, že v dôsledku smrti W. B., prišiel žalobca A/ o svoju manželku a žalobcovia B/ a C/ o svoju matku, ktorej úmrtím došlo k neodstrániteľnému následku a k závažnému zásahu do práva na ochranu súkromia v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka, do emocionálnej sféry pozostalých, pričom ujma, ktorá im bola týmto zásahom spôsobená je nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá a bude ich sprevádzať celý život. Neočakávaným, šokujúcim a náhlym úmrtím manželky a matky, v produktívnom veku, nepochybne došlo k tak závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti ich ako pozostalých, spočívajúceho v obmedzení ich súkromného a rodinného života, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je na mieste. Poukázali tiež na ustanovenia § 13 ods. 1, 2, 3, § 420 ods. 1 a § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V súvislosti s uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej ujmy poukázali jednak na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je nenapraviteľná, bude ich sprevádzať po celý zvyšok života ako aj na samotné okolnosti prípadu, a to najmä na hrubé porušenie viacerých dôležitých povinností žalovanými, ktoré viedli k tragickej dopravnej nehode a zapríčinili stratu najbližšej osoby pre nich ako pozostalých. Stotožnili sa s uznesením Najvyššieho súdu SR z 17. 02. 2011 sp. zn. 5Cdo/265/2009, podľa ktorého zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.

2. Na pojednávaní sa žalobcovia pridržiavali podanej písomnej žaloby. K námietkam žalovaných o nedostatku ich pasívnej vecnej legitimácie uviedli, že žalovaný I/ je pasívne legitimovaný z dôvodu, že bol v trestnom konaní právoplatne odsúdený za trestný čin usmrtenia, pričom v jeho prípade ako vodiča sa jedná o subjektívnu zodpovednosť, ktorá nebola nijakým spôsobom vyvrátená a súd je viazaný rozhodnutím o tom, či bol spáchaný trestný čin a kto je vinný za takýto trestný čin. Na strane žalovaného II/ je tiež daná pasívna legitimácia z titulu objektívnej zodpovednosti, pretože rovnako ako vodič zodpovedá aj prevádzateľ motorového vozidla, ktorým bol v tomto prípade žalovaný II/, pričom poukázali Rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 29. 04. 2004, sp. zn. 30Cdo/814/2003. K tvrdeniu žalovaných o spoluzavinení poškodenej (manželky a matky) v tom, že v čase dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom, poukázali na výpoveď znalca na pojednávaní, ktorý nepreukázať jej spoluzavinenie na usmrtení nepripútaním ani z akého dôvodu pripútaná nebola. K vyjadreniu Allianz Slovenskej poisťovne, predloženému stranou žalovaných, že pri určitých regresných nárokoch alebo náhrade určitých nárokov zohľadnila to, že poškodená nebola pripútaná vo výške 20 % uviedli, že toto nepovažujú za smerodajné v tomto spore, pretože sa jedná len o interné usmernenie poisťovne.

3. Žalobca A/ sa na pojednávaní uviedol, že v roku, keď manželka zomrela, by boli oslávili 25 rokov ich manželstva. Ich manželstvo bolo dobré, bezproblémové, manželka mu veľmi chýba, nedá sa nahradiť ničím. Ďalej uviedol, že žije sám, len pre svojich synov žalobcov B/ a C/, je invalidný dôchodca, po ťažkom infarkte, pri ktorom mu manželka zachránila život. Od predmetnej dopravnej nehody je na tom zle po zdravotnej stránke, hlavne po psychickej, začal fajčiť, čo ho zabíja. Pripravovali oslavu jej 45. narodením, ktorej sa nedožila, najhoršie boli prvé Vianoce bez nej, ktoré preplakali. Pomáhali mu celá rodina, svokra z toho dostala porážku. Poukázal na to, že aj v súčasnej dobe sa so smrťou manželky nevie zmieriť, nemôže o tom ani hovoriť, celý sa trasie, každé ráno si na ňu spomenie, pretože mu chýba jej prítomnosť, rozhovory s ňou pri rannom čaji. Tvrdil, že okrem toho boli ako rodina odkázaní na príjem manželky, pretože jeho príjem bol len invalidný dôchodok.

4. Žalobca B/ na pojednávaní uviedol, že zo smrti mamky sa nevie vyrovnať. Tvrdil, že s mamkou mal výborný vzťah, táto mala najväčší podiel aj na riadení a chode ich rodiny a domácnosti. Pretože brat študoval, on si hľadal zamestnanie, mamka aj finančne zabezpečovala chod domácnosti, pretože bola zamestnaná. Ďalej uviedol, že rodičia mali veľmi dobré manželstvo, rozumeli si. Otec smrť mamky veľmi zle znáša, a on má pocit že okrem mamky stráca aj otca. Otcovi sa snažia s bratom byť oporou. Tvrdil, že aj po toľkých rokoch je to veľmi boľavé a myslí, že to bude boľavé navždy.

5. Žalobca C/ na pojednávaní uviedol, že v čase, keď mamina zomrela, mal 18 rokov, a navštevoval 4. roč. Gymnázia vo Veľkom Krtíši, mal pred maturitou. Veľmi ťažko zvládal jej smrť, preto aj zmaturoval s problémami. Následne začal študovať externe na VŠ v Prešove, medzinárodné obchodné podnikanie, čo ho bavilo, ale finančne si to nemohli dovoliť, nemali na to peniaze. Preto štúdium zanechal, rok sa snažil brigádovať a pomáhať ako sa dá, najmä ocinovi a následne od septembra 2013 začal študovať VŠ

vo Zvolene, ktorú navštevuje až doteraz na dennom štúdiu. Víkendy trávi s ocinom, ktorému je oporou či fyzicky ale najmä psychicky, pretože on to najťažšie zvláda, keď je sám. Potvrdil, že rodičia mali nádherný vzťah, ktorý sa ani nedá opísať slovami a želá si, aby aj on mal raz taký vzťah v manželstve. Stále smúti za maminou, ktorá mu veľmi chýba a je to nespravodlivé v živote, že ho nevidí vyrastať, ani jeho deti si nikdy neuvidia starú mamu.

6. Žalovaný I/ na pojednávaní uviedol, že navrhuje žalobu žalobcov voči sebe zamietnuť z dôvodu nedostatku svojej pasívnej vecnej legitimácie. Tvrdil, že pri dopravnej nehode ako vodič plnil úlohy žalovaného II/ a preto je jeho zodpovednosť v spore vylúčená, prípadne je daná jeho zodpovednosť pracovnoprávna, čo nesporne vyplýva z § 420 Občianskeho zákonníka ako aj § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, o zodpovednosti pri prevádzke motorových vozidiel. Ďalej uviedol, že si je vedomý následkov, ktoré nastali a celá udalosť ho veľmi mrzí. Snažil sa čestne postaviť k týmto následkom. Z dôvodu opatrnosti namietal aj výšku nemajetkovej ujmy a tvrdil, že žalobou uplatnená výška nie je objektívne preukázaná. Poukázal na spoluzavinenie poškodenej za následok, ktorá nebola pripútaná bezpečnostnými pásmi, ktorá otázka v danom spore nie je sporná. Konštatoval, že Smernica žalovaného II/ č. 701 dodatok č. 1 jednoznačne upravuje spôsob použitia bezpečnostných pásov, v zmysle ktorej za ich správne použite zodpovedá vodič a záchranár súčasne. K námietke žalobcov k platnosti tejto smernice uviedol, z ustanovenia § 8 zákona č. 8/2009 Z. z., o pravidlách cestnej premávky vyplýva, kedy je používanie bezpečnostných pásov povinné. Pripustil, že poškodená pravdepodobne v priebehu prepravy uskutočňovala nejaký zdravotnícky úkon, avšak vzhľadom na smernice, vydané žalovaným II/, v prípade nutnosti použitia zdravotného úkonu počas prepravy, musí záchranár požiadať vodiča o odstavenie motorového vozidla, pretože je absolútny zákaz vykonávať akékoľvek zdravotné úkony počas jazdy. Poukázal na rozhodnutie Allianz Slovenskej poisťovne, ktorá pri likvidácii poistnej udalosti, pri výpočte náhrady škody zohľadnila 20 % ako spoluvinu poškodenej za nepripútanie. Tvrdil, že ani závery znaleckého posudku znalca MUDr. Ťažkého a ani jeho výpoveď na pojednávaní nevylúčili alebo nespochybnili spoluvinu poškodenej a znalec nesporne potvrdil, že jednou zo základných príčin smrteľného zranenia poškodenej bolo aj nepripútanie.

7. Žalovaný II/ na pojednávaní uviedol, že navrhuje žalobu žalobcov voči sebe ako nedôvodnú zamietnuť, pretože má za to, že nie je v spore pasívne vecne legitimovaný. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, publikované pod č. R 20/1975, podľa ktorého zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa posudzuje podľa § 427 Občianskeho zákonníka len v prípade, ak je táto škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky a nie vtedy, ak bola spôsobená porušením právnej povinnosti v súvislosti s prevádzkou dopravného prostriedku, ale nebola vyvolaná povahou tohto prostriedku. Tvrdil, že ujma, ktorú žalobcovia utrpeli nebola spôsobená povahou prevádzky dopravného prostriedku ale bola spôsobená excesom žalovaného I/, ktorý porušil pravidlá cestnej premávky, za ktoré bol uznaný vinným. Tvrdil, že žalovaný I/ ako vodič motorového vozidla s osobitnými právami, mal povinnosť dodržiavať príslušné bezpečnostné štandardy, bezpečnostné predpisy, zákon o premávke na pozemných komunikáciách a jeho interné smernice. Tiež nemateriálna ujma, ktorá vznikla v podobe úmrtia poškodenej W. B.Ú., bola z veľkej časti spôsobená tým, že samotná poškodená porušila povinnosť uloženú všeobecne záväzným právnym predpisom a to Zákonom o cestnej premávke, nepoužila bezpečnostné pásy. Z trestného rozsudku vyplýva, že sa súd v trestnom konaní oboznámil so znaleckým posudkom znalca MUDr. Jána Kuřátka, z odboru zdravotníctvo, odvetvie súdne lekárstvo a z jeho záverov zistil, že W. B. pri dopravnej nehode utrpela viacnásobné závažná poranenia postihujúce viaceré životne dôležité orgány a systémy tela, pričom, na str. 12 rozsudku trestný súd konštatoval, že na zraneniach u zomrelej bola zistená neprítomnosť typických poranení od bezpečnostného pásu. Zo Smernice o použití bezpečnostných pásov, ktorú predložil súdu a ktorá bola účinná pred dňom 28. 04. 2011, kedy došlo k nešťastnej udalosti nesporne vyplýva, že poškodená jednoznačne porušila povinnosť, ktorú mala splniť v rámci výkonu svojej služby. K znaleckému dokazovaniu znalcom MUDr. Borisom Ťažkým uviedol, že znalec v ňom uviedol, že nemožno vylúčiť nastúpenie zranení záhlavovej a temennej časti poškodenej ani v prípade použitia bezpečnostných pásov. Vzhľadom na priebeh škodového deja, na závery znaleckého posudku obsiahnuté na strane 11. Má za to, že poškodená sa významnou, oveľa vyššou mierou ako 20 %, ktoré v internom predpise uvádza poisťovňa Allianz SP, pričinila o vznik svojich kritických zranení. Poukázal § 13 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je možné prisúdiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch iba vtedy, keď je to výnimočné a keď je nedostatočná morálna satisfakcia, ktorá musí byť z hľadiska intenzity a jej trvania vždy bezpečne zistená. Poukázal na to, že bezprostredne po vzniku tejto udalosti spolupôsobil s rodinou, takmer okamžite jeho štatutárny zástupcovia rodinu žalobcov kontaktoval s cieľom poskytnúť

materiálnu aj odbornú pomoc, poslal rodine list, v ktorom vyjadril svoju hlbokú účasť nad touto udalosťou, rovnako oznámil túto skutočnosť Ministerstvu zdravotníctva SR so žiadosťou o pomoc pozostalým. Jeho generálny riaditeľ R. N. sa opakovane so žalobcami osobne stretával, mal veľmi emotívny prejav na pohrebe poškodenej, na ktorom sa zúčastnilo z jeho iniciatívy 200 záchranárov, vrátane manažmentu, bola zabezpečená kolóna záchranárskych vozidiel, čo všetko znamenalo prejavenie spolupatričnosti a potvrdenie jeho vzťahu k poškodenej. Z jeho iniciatívy sa uskutočnila zbierka zamestnancov, ktorej výťažok bol poukázaný žalobcom, bez akejkoľvek výzvy alebo nutnosti, tiež sám dobrovoľne poukázal sumu 10.000,- Eur formou daru žalobcom, poukázal žalobcom suma 1.206,43 Eur ako príspevok na úhradu nákladov spojených s pohrebom a W. B. navrhol na ocenenie v rámci súťaže Zlatý záchranársky kríž. Všetky tieto úkony sú svojou povahou morálnym zadosťučinením, ktoré poskytol žalobcom, bez akéhokoľvek tlaku z ich strany, bez hrozby podania žaloby a bez ich iniciatívy. Preto nie sú na jeho strane naplnené podmienky pre uloženie povinnosti nahradiť nemajetkovú ujmu v peniazoch, hoci si uvedomuje, že nie je možné vyčísliť hodnotu ľudského života a je žiadna suma nie je primeraná na stratu, ktorú žalobcovia utrpeli. Konštatoval, že je presvedčený o tom, že spravil všetko, čo bolo od neho možné za daných okolností očakávať, dokonca spravil úkony nad rámec, s cieľom poskytnúť primerané zadosťučinenie žalobcom.

8. Za účelom posúdenia, či by poškodená W. B. aj v prípade, keby bola pripútaná bezpečnostným pásom, bola utrpela také závažné zranenia smrteľného charakteru, ako utrpela pri DN dňa 28. 04. 2011, súd ustanovil do konania znalca z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Súdne lekárstvo (toxikológia, alkohológia, sérohematológia) MUDr. Borisa Ťažkého, ktorý vypracoval znalecký posudok č. 41/2016 z 21. 08. 2016. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že z priebehu nehodového deja a z poranení na tele poškodenej vyplýva, že v čase nehody sedela na sedadle bližšie pri lehátku pacienta v smere jazdy vozidla. Počas nehodového deja došlo k jej vypadnutiu mimo vozidla. V prípade, že by bola pripútaná trojbodovým bezpečnostným pásom, telo by bolo fixované k sedadlu a pohybovalo by sa v zásade tak, ako pohyb sedadla, o ktoré by bolo fixované. Preto pokiaľ by nedošlo k jeho odtrhnutiu od konštrukcie vozidla, pohyb tela by v zásade kopíroval pohyb vozidla, voľný pohyb tela by bol eliminovaný a tým by nedošlo ku vzniku kritických poranení, ktoré privodili smrť W. B.Ú.. Nemožno však jednoznačne vylúčiť poškodenie zdravia menovanej so smrteľným následkom. Na pojednávaní sa znalec pridržiaval podaného písomného znaleckého posudku a ďalej uviedol, že podklad pre vypracovanie znaleckého posudku mu bol kompletný spis tunajšieho súdu, ktorého súčasťou bol aj trestný spis. Obzvlášť dôležitými podkladmi pre vypracovanie znaleckého posudku boli tie časti, v ktorých bola posudzovaná príčina smrti, to znamená znalecký posudok zo súdnej pitvy, ktorú vykonali znalci MUDr. Dókuš a MUDr. Kužátko, tiež tá časť, ktorá sa venovala znaleckému skúmaniu priebehu dopravnej nehody a priebehu samotného nehodového deja, to znamená, ako sa pohybovalo motorové vozidlo v čase dopravnej nehody. Ďalším podkladom bolo skúmanie motorového vozidla - sanitky, skúmane bezpečnostných pásov, jednak na mieste kde sedávajú v týchto vozidlách záchranári a jednak na mieste, kde bol prepravovaný pacient. Z uvedených podkladov posúdil poranenia, ktoré vznikli na tele poškodenej a to vo všetkých oblastiach životne dôležitých orgánov, hlavne v oblasti hrudníka, kde došlo k poraneniam vnútro-hrudných orgánov, ako je aorta, chrbtica, pľúca, ďalej v oblasti krčnej chrbtice, kde došlo k poraneniu štruktúr centrálneho nervového systému, a teda aj iných poranení, ktoré na tele vznikli. Znalec uviedol, že v prípade, ak by bola poškodená pripútaná trojbodovým bezpečnostným pásom na mieste záchranára na ktorom sedela, možno predpokladať, že by boli eliminované poranenia v oblasti ľavej strany hrudníka, avšak nemožno jednoznačne vylúčiť, že aj napriek pripútaniu, by došlo k vzniku poranenia v oblasti krčnej chrbtice a je vysoká pravdepodobnosť, že aj v prípade, keby neboli spôsobené poranenia hrudníka počas nehodového deja, pri odtrhnutí strechy vozidla, by došlo k poraneniu štruktúr hlavy a následne prenesenie krku a tým pádom aj štruktúr centrálneho nervového systému.

9. Z vykonaného dokazovania, najmä oboznámením sa s pripojeným spisom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5T/2/2012 mal súd preukázané, že dňa 28. 04. 2011 v čase o 08.30h na komunikácii medzi obcou Riečky a Ústavom špeciálneho zdravotníctva vo vojenskom výcvikovom priestore Lešť, v časti Kobola, okres Zvolen, žalovaný I/ ako vodič sanitného motorového vozidla zn. E. P., bielej farby, ev. č. N. žalovaného II, spôsobil dopravnú nehodu tak, že pri prechádzaní pravotočivou zákrutou nesprávnou technikou jazdy prešiel s vozidlom na ľavý okraj vozovky, kde dostal šmyk, v šmyku prešiel späť na pravú časť vozovky v smere svojej jazdy a potom zišiel mimo vozovku vpravo, kde narazil do priekopy a následne došlo k niekoľkonásobnému prevráteniu vozidla cez strechu, pričom pri dopravnej nehode došlo k ťažkým poraneniam spolujazdkyne - záchranárky W. B.Ú., ktorá bola letecky prevezená do F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici, kde na následky utrpených zranení dňa 28. 04. 2011 v čase o 10.55 h

zomrela. Taktiež pri dopravnej nehode došlo k ťažkým poraneniam prepravovanej osoby - Jozef Sabó, ktorý bol záchrankou prevezený do nemocnice Veľký Krtíš, kde na následky utrpených zranení dňa 28. 04. 2011 v čase o 13.00 h zomrel, čím žalovaný I/ ako vodič sanitného vozidla porušil dôležitú povinnosť uloženú v ustanovení § 4 ods. 1 písm. c/ a § 9 ods. 1 Zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 10. 04. 2014 sp. zn. 5T/2/2012 bol žalovaný I/ uznaný vinným pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/, b/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 139 písm. e/, f/ Trestného zákona a podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, 3, 8, § 36 písm. j/ a § 46 Trestného zákona mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky nepodmienečne s tým, že podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona bol pre výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň mu bol podľa § 61 ods. 1, 2 Trestného zákona uložený trest zákazu činnosti viesť akýkoľvek druh motorového vozidla vo výmere 4 (štyroch) rokov. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 11. septembra 2014 sp. zn. 2To/86/2014 podľa § 319 Tr. por. odvolanie žalovaného I/ zamietol. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 11. 09. 2014. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 27. júla 2015 sp. zn. 6Tdo/80/2014 podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie žalovaného I/ odmietol.

10. Podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

11. Podľa ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

12. Podľa ustanovenia § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

13. Podľa ustanovenia § 420 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.

14. Podľa ustanovenia § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

15. Podľa ustanovenia § 428 vety prvej Občianskeho zákonníka, svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke.

16. Podľa ustanovenia § 430 ods. 1 Občianskeho zákonníka, namiesto prevádzateľa zodpovedá ten, kto použije dopravný prostriedok bez vedomia alebo proti vôli prevádzateľa. Prevádzateľ zodpovedá spoločne s ním, ak takéto použitie dopravného prostriedku svojou nedbalosťou umožnil.

17. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných ustanovení zákona. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že žalovaný I/ bol podľa § 149 ods. 1, 2, písm. a/ Trestného zákona právoplatným rozsudkom uznaný vinným z prečinu usmrtenia, keď ako vodič spôsobil dopravnú nehodu, následkom ktorej manželka žalobcu A/ a matka žalobcov B/ a C/ zomrela. V ustanovení § 420 Občianskeho zákonníka je upravená všeobecná zodpovednosť fyzických a právnických osôb za škodu, ktorá prichádza do úvahy vždy vtedy, keď nejde o niektorý z prípadov osobitnej zodpovednosti za škodu, ktoré sú upravené v § 421 až 437, resp. v ďalších ustanoveniach Občianskeho zákonníka. Predpokladom vzniku každej občianskoprávnej zodpovednosti je protiprávny úkon, spôsobenie škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou. Všeobecná zodpovednosť za škodu podľa

§ 420 spočíva v zavinení škodcu, pričom zavinenie škodcu sa podľa zákona predpokladá (prezumpcia zavinenia). Občianskoprávna zodpovednosť za škodu môže vzniknúť z porušenia zmluvných alebo iných záväzkových povinností, vtedy ide o tzv. zmluvnú alebo záväzkovú zodpovednosť, ale môže vzniknúť aj z porušenia povinností zákonom uložených, ide o tzv. mimozáväzkovú zodpovednosť. V ustanovení odseku 2 je vyjadrená zásada, že pokiaľ niekto spôsobí škodu pri vykonávaní činnosti, ktorú vykonával pre inú osobu, nezodpovedá za túto škodu sám, ale za ňu zodpovedá ten, za koho túto činnosť vykonával. Vzťahuje sa to najmä na prípady, keď zamestnanec pri vykonávaní činnosti v rámci svojich pracovnoprávnych povinností spôsobí škodu tretej osobe. V takomto prípade za škodu zodpovedá jeho zamestnávateľ, a to bez ohľadu na to, či je zamestnávateľ právnickou alebo fyzickou osobou. Zodpovednosť za škodu, ktorá bola spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov je upravená v ustanoveniach § 427 až 431 Občianskeho zákonníka. Jedná sa o osobitný druh občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, ktorá spočíva na princípe objektívnej zodpovednosti. Aj pre prípady zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov platí zásada vyjadrená v ustanovení § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej škoda je spôsobená právnickou alebo fyzickou osobou, ak bola spôsobená pri ich činnosti tými osobami, ktoré na túto činnosť použili.

18. V danom spore bol v čase dopravnej nehody žalovaný I/ zamestnancom žalovaného II/. Je nesporné, že žalovaný I/ v čase dopranej nehody bol použitý k realizácii činnosti žalovaného II/ na základe pracovnej zmluvy a túto činnosť vykonával s vedomím žalovaného II/ a na základe jeho pokynov. Preto v zmysle ustanovenia § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, za škodu zodpovedá výlučne žalovaný II/ bez možnosti liberácie v zmysle ustanovenia § 428 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka. Žalovaný I/ totiž nemôže zodpovedať za škodu spôsobenú dopravnou nehodou, keďže dopravnú nehodu spôsobil ako zamestnanec žalovaného II/, ktorý je zároveň aj prevádzateľom vozidla. Žalovaný I/ a žalovaný II/ by síce v zmysle ustanovenia § 430 Občianskeho zákonníka mohli zodpovedať spoločne, ale len v prípade, keby žalovaný I/ použil dopravný prostriedok bez vedomia alebo proti vôli žalovaného II/ ako prevádzateľa a žalovaný II/ by takéto použitie svojou nedbalosťou umožnil. Túto skutočnosť však strany sporu netvrdili a ani nepreukazovali. Potom so zreteľom na ustanovenie § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za škodu zodpovedá len žalovaný II/ ako zamestnávateľ, ktorý si následne môže uplatniť u žalovaného I/ zodpovednosť za škodu v zmysle pracovnoprávnych predpisov. Preto súd, v zhode s tvrdením žalovaného I/ dospel k záveru, že žalovaný I/ nie je v spore pasívne vecne legitimovaný a žalobu žalobcov proti žalovanému I/ ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. K námietke žalovaného II/, že tiež nie je v spore pasívne vecne legitimovaný súd poukazuje na to, že predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu podľa § 427 Občianskeho zákonníka sú: 1. udalosť vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, 2. vznik škody a 3. príčinná súvislosť medzi udalosťou vyvolanou osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku a vznikom škody. Za udalosti vyvolané osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov sa podľa súdnej praxe považujú také skutočnosti, ktoré sú objektívne spôsobilé vyvolať škodu a ktoré súvisia s prevádzkou dopravných prostriedkov. V predmetnom spore je nesporné, že sa jednalo o takúto udalosť. Preto súd dospel k záveru, že námietka žalovaného II/ o nedostatku jeho pasívnej legitimácie nie je dôvodná.

19. Pokiaľ sa týka uplatneného nároku na nemajetkovú ujmu súd spor právne posúdil podľa ustanovenia § 11 a 13 Občianskeho zákonníka, pretože zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcov im založil právo, domáhať sa ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pretože ide o objektívnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, je právne bezvýznamné, či k takémuto zásahu došlo zavinene alebo nezavinene. Porušením dopravných predpisov zo strany žalovaného I/ došlo k tomu, že zo dňa na deň, náhle, šokujúco a nepredvídateľne prišli žalobcovia o najdôležitejšiu osobu svojho života, stratili osobu zabezpečujúcu im osobnú starostlivosť, poskytujúcu im lásku, porozumenie a pomoc v prípade potreby, ako partner a rodič. Občiansky zákonník žiadnu maximálnu, ani minimálnu hranicu výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch neurčuje a určenie výšky náhrady v peniazoch je vecou súdu. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvôľou a pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, musí mať preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcom.

20. Z vykonaného dokazovania v trestnej veci Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5T/2/2012, vyplývajúceho z pripojeného trestného spisu nesporne vyplynulo, že žalovaný I/ v čase dopravnej nehody nebol

pod vplyvom alkoholu, avšak nesprávnou technikou jazdy z nedbanlivosti spôsobil smrť dvoch osôb, medzi nimi aj záchranárky W. B., manželky a matky žalobcov, čím došlo k zásahu do osobnostných práv nebohej W. B. a jej rodiny v tej najhoršej možnej intenzite. Závažným spôsobom bolo dotknuté právo žalobcov na ich súkromný a rodinný život, pričom vzhľadom na charakter zásahu je dôvodné domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. ´2 Občianskeho zákonníka. Súd musel prihliadnuť na to, že smrťou menovanej bola spôsobená trvalá a neodstrániteľná ujma stabilnej a perspektívnej rodiny, vychovávajúcej dve dospelé deti, pričom žalobca C/ práve dovŕšil vek dospelosti, navštevoval maturitný ročník strednej školy. Rodina žalobcov už nikdy nebude spĺňať svoju funkciu - výchovnú, ochrannú, emocionálnu, ekonomickú. V rodine žalobcov došlo k nenapraviteľnej ujme, ktorú možno len zmierniť priznaním peňažnej satisfakcie, keďže priznanie nemajetkovej ujmy nie je reparáciou. Je však nespochybniteľné, že žiadna priznaná suma nenahradí žalobcom manželku a matku, môže len zmierniť následky vzniknutej ujmy. Dokazovaním mal súd preukázané, že medzi žalobcami a ich nebohou manželkou a matkou, existovali silné sociálne, morálne a citové putá, vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života. Išlo o plne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Z nečakanej smrti prežívali žalobcovia pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a jej smrťou stratili možnosť viesť s ňou súkromný život a mať spoločnú budúcnosť. Vzniknutá trauma je zo života žalobcov neodstrániteľná, preto ani žiadna forma morálneho zadosťučinenia, ktorá zo strany žalovaného II/, ako zamestnávateľa nebohej bola realizovaná, ako bolo v spore preukázané, dobrovoľne a bez akéhokoľvek tlaku zo strany žalobcov, bez hrozby podania žaloby a bez ich iniciatívy, na ktorú skutočnosť žalovaný II/ žiadal prihliadnuť, podľa názoru súdu nepostačuje na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma žalobcov.

21. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa súd riadil kritériami formulovanými zákonom, teda závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/126/2007 zo dňa 30.04.2008). Pretože zo strany žalovaných bolo tvrdené aj spoluzavinenie zo strany poškodenej, nebohej W. B., ktorá skutočnosť sa stáva právne významnou pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, sa jej výška určuje závažnosťou vzniknutej ujmy ale aj okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo. Týmito okolnosťami sú nielen okolnosti na strane samotného škodcu, ale súčasne sú to aj okolnosti na strane dotknutej osoby, v danom spore nebohej manželky a matky žalobcov. Preto súd musel prihliadnuť aj na skutočnosti, vyplývajúce z pripojeného trestného spisu, najmä znalecké dokazovania znaleckým posudkom č. 611/20111 z 24. 08. 2011 znalcom ZNALEX, s. r. .o., so sídlom Hronská 1, Zvolen, z ktorého vyplýva na otázku č. 4 odpoveď, že prepravovaná osoba, na sedadle bližšie k nosidlám, vybaveným trojbodovým bezpečnostným pásom (poškodená W. B.), s veľkou pravdepodobnosťou nebola pripútaná. Zo záverov znaleckého posudku znalca MUDr. Borisa Ťažkého, ktorého súd ustanovil v tomto spore, najmä však z jeho výpovede na pojednávaní však jednoznačne vyplynulo, že v prípade, ak by bola poškodená pripútaná trojbodovým bezpečnostným pásom na mieste záchranára na ktorom sedela, možno predpokladať, že by boli eliminované poranenia v oblasti ľavej strany hrudníka. Znalec však jednoznačne nevylúčil, že aj napriek pripútaniu, by nedošlo k vzniku poranenia v oblasti krčnej chrbtice, dokonca pripustil vysokú pravdepodobnosť poranenia štruktúr hlavy, krku a centrálneho nervového systému poškodenej, ktoré by spôsobili jej smrť.

22. Na základe uvedeného dospel súd k záveru, že žalobcom A/, B/ a C/, v dôsledku straty manželky a matky, patrí nemajetková ujma každému vo výške 15.000,- Eur ako vyjadrenie nesmierne závažného a ťažkého zásahu do osobného a rodinného života konaním žalovaného I/, z ktorého je zodpovedný žalovaný II/. Podľa názoru súdu je vhodné stratu manželky a matky ohodnotiť rovnakou sumou, pretože jej strata je nenahraditeľnou pre všetkých žalobcov. Pre žalobcu A/ najmä vzhľadom na jeho vek, zdravotný stav, invaliditu a citové väzby s manželkou. Pre žalobcov B/ a C/ najmä z dôvodu, že stratili svoju matku, najbližšiu osobu svojho života, ktorá jediná bola schopná poskytnúť im najvyššiu mieru lásky a náklonnosti, akú je možné poskytnúť a to nezištne a obetavo, aj keď v čase jej straty boli obaja dospelí. Žalobca C/ však nebol ešte samostatný, práve dovŕšil vek dospelosti, študoval v poslednom ročníku strednej školy a bol aj ekonomicky závislý od svojej matky. V osobe otca majú síce žalobcovia B/ a C/ oporu, ale materinský cit a maminu náruč nie je možné nahradiť ničím. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch súd zohľadnil aj postoj a ústretové správanie žalovaného II/ bezprostredne po nehode, jeho dar pre žalobcu A/ vo výške 10.000,- Eur, ako prejav spolupatričnosti a súdržnosti s tragickými následkami nehody, ako aj sumu 1.206,43 Eur ako príspevok na úhradu nákladov spojených s pohrebom poškodenej. Preto potom súd vo zvyšku žalobu žalobcu A/ ako nedôvodnú zamietol.

22. O náhrade trov konania strán súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, na základe zásady úspechu. Žalovaný I/ mal v spore plný úspech, preto mu súd priznal proti žalobcom nárok na náhradu trov konania v plnej výške. Tiež žalobcovia A/, B/ a C/ mali v spore plný úspech, najmä s prihliadnutím na doterajšiu rozhodovaciu prax súdov v obdobných veciach, najmä uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. februára 2011, sp. zn. 5 M Cdo 7/2010, z ktorého vyplýva, že pri uplatnení nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je žalobca povinný v žalobe uviesť jeho požadovanú výšku, z povahy nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé vždy od úvahy súdu, preto je spravodlivé, aby až súdom prisúdená výška plnenia bola braná za základ pre výpočet jednotlivých trov konania, vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v prípade, že strana je zastúpená advokátom, lebo až vtedy je známa hodnota sporu. Preto súd priznal žalobcom proti žalovanému II/, ktorý v spore úspech nemal, nárok na náhradu trov konania v plnej výške O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník so zreteľom na ustanovenie § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie. Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Veľký Krtíš písomne v 3 vyhotoveniach a rozhoduje o ňom Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní sa uvedú všeobecné náležitosti podania (§ 127 CSP), najmä ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka a podpis. Okrem toho sa uvedú aj osobitné náležitosti odvolania (§ 363 CSP) a to proti ktorému rozsudku smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozsudok považuje za nesprávny (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Ak nebude povinnosť stanovená týmto rozsudkom dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok.